

СТАНОВИЩЕ

За участието на главен асистент Весела Нумова в обявен конкурс за получаване на академичната длъжност „доцент“ по хармония в НМА „Проф. Панчо Владигеров“ ТКДФ, катедра „Теория на музиката“

За участие в конкурса за доцент по хармония в НМА, гл. ас. Весела Нумова представя една обемна и подробна разработка оформена най-общо казано в две части: теоретична и практическа. Теоретичната разработка е свързана с хармоничните и композиционни похвати на българските композитори през 60-те и 70-те години на XX век. Към практическата страна се отнася предлаганото „Електронно учебно помагало“ като „нов тип методическо пособие“ по определението на Весела Наумова.

В същност, учебното помагало подпомага учебния процес и улеснява усвояването на теоретичния материал от изучаващите хармония. Тези две части са доста различни по своята тематика и насоченост, но общото между тях, това което ги обединява е връзката им с едно от най-важните изразни средства в музиката – хармонията.

Представеният основен теоретичен труд „Диафонията в творчеството на българските композитори през 60-те и 70-те години на XX век“ съдържа увод, пет основни части с подточки, заключение, библиография и списък на авторски публикации. Като

цяло тази разработка представлява сериозен опит да се посочат и анализират някои тенденции в европейската музика, свързани с различните композиторски стилове, творчески методи, композиционни техники и пр. Отчитайки неизбежното влияние на европейските тенденции върху българската композиторска школа, Весела Наумова посочва усилията на българските композитори към търсене на нови форми на взаимодействие между европейските тенденции и специфичните особености на българския фолклор. Посочвайки диафонията която със своето самобитно звучене, специфични закономерности и хармонична организация е станала важен стил елемент в творчеството на редица композитори, които от своя страна преосмислят и защитават творческия си стил по свой индивидуален начин, съответстващ на общите тенденции на музикалното мислене на XX век.

В увода, Весела Наумова е посочила композитори, чиито творчески търсения са свързани с шопската диафония, и които са обект на анализ в третата част на настоящото изследване. Подобавашо място в своя труд Весела Наумова е отделила на пътищата на развитие и основни тенденции на хармонията в музиката на XX век. Визирам втората част на разработката, където авторката посочва характерни закономерности на хармонията на XX век – многообразие на видове акорди, хармонични вертикали,

ладови звукореди, различни типове структурни звуковисочинни организации, представени от различни автори, стилни предпочитания – тонални, атонални, додекафонични, сонорни и прочие разновидности. Посочени са и някои други тенденции в музикалното мислене като различни полиструктури, полиакорди, политоналности, полиладови и пр. образования. Като посочва тази богата палитра от тенденции в развитието на хармонията, Весела Наумова прави извода, че хармонията в музиката на XX век, в своите проявления е индивидуализиран художествено-стилистичен процес. Отбелязан е и отзвука, който намират тези нови тенденции в творчеството на българските композитори и тяхната роля за развитието и образното обогатяване на българското музикално творчество. Този кратък епизод, включен в потока на общите разсъждения върху тенденциите за развитие на хармонията в музиката на XX век е добра идея на Весела Наумова, тъй като българското музикално творчество е важна част от настоящето и бъдещето на световното музикално творчество. Както вече споменах, авторката е избрала няколко български композитори с известни техни творби, които са характерни за тяхното творческо мислене и стилови предпочитания. Това са композитори с различен почерк, с различни естетически и стилови особености. Несъмнено, Весела Наумова съзнателно е подбрала автори, твърде различни по своя творчески почерк и това е напълно естествено и логично. Както вече беше отбелязано,

характерните закономерности и тенденции за развитие на хармонията на XX век се изразяват с голямо многообразие и многоплановост. Естествено е това многообразие да се отразява на творческите предпочитания на композитори с много различни творчески стилове, оформени и с помощта на хармонията.

Като много положителна страна на представената разработка бих посочил стремежа на Весела Наумова да анализира многопосочните аспекти на хармоничната организация в творбите на българските композитори. Едновременно с тази тема върви и темата за новите тенденции на хармонията в музиката на XX век. Мисля, че това е основната идея на този труд – връзката между тези нови тенденции и българското музикално творчество.

За участие в конкурса за доцент, Весела Наумова представя и втора разработка с теоретична и практическа насоченост: „Основи на класическата хармония“ – електронно учебно пособие. Теоретичната част на този труд е свързана с класическата хармония. Всички теми-модули са съобразени с утвърдения стандартен ред на постепенност при усвояване на материала. Внимание заслужава стремежа на Весела Наумова да даде приоритет на практическото овладяване на най-важните музикални закономерности. За тази цел, авторката предлага

многобройни примери, различни задания, анализи на откъси от музикални произведения, упражнения на пиано и пр.

Важно е да се отбележи, че (по думите на авторката) това учебно помагало е резултат от педагогическата ѝ практика, което свидетелства за солиден преподавателски стаж и опит. В тази връзка трябва да отбележим и многобройните публикации на Весела Наумова свързани с нейната работа и интереси в областта на хармонията.

В края на своите две разработки, Весела Наумова излага своята лична самооценка за приносния характер на представените трудове. Коректно са посочени различни аргументи, подкрепящи приносния характер на трудовете. Подкрепям изложените аргументи на Весела Наумова и съм убеден, че както теоретичния труд, и най-вече Електронното учебно помагало, ще бъдат полезни за всички изучаващи класическа хармония.

В заключение искам да подчертая високия професионализъм, с който е поднесен материала на двете разработки. Това ми дава основание да предложа на уважаемото жури да присъди академичната длъжност „доцент“ на гл. ас. Д-р Весела Наумова.

.....

/проф. Р. Байрактаров/